

Dr. Aytuğ Zekeriya BOLCAN

**ULUSLARARASI TİCARET AĞLARININ OLUŞUMU:
KITA ABLUKASI ÖRNEĞİ**

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2026**

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Genel Yayın No | General Publication Number: 1256
Sertifika no | Certificate Number: 77398

Filiz Kitabevi

Yayın No | Publication Number: 2026/7

Kitap Adı: Uluslararası Ticaret Ağlarının Oluşumu: Kıta Ablukası Örneği
Book Title: Formation Of International Trade Networks: The Continental Blockade Example
ISBN: 978-625-8585-03-2
DOI: doi.org/10.64161/filiz.9786258585032

Yazar(lar) | Author(s): Aytuğ Zekeriya BOLCAN | orcid.org/0000-0002-5162-4337

Kurum | Institution: İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi |
Istanbul University, Faculty Of Economics

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 16 x 23 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 157

Yayın Tarihi | Publication Date: Ocak 2026 | January 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: İstanbul, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: Vildan YAVUZ / Özge DANE

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika no: 77398)

Konu Kategorisi | Subject Categories: Uluslararası Ticaret, Ağ Analizi, İktisat Tarihi / International trade, Network Analysis, Economics History

© All rights reserved | Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri
San. ve Tic. Ltd. Şti.

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Mollahüsrev Mah. Cemalyener Tosyalı Cad. No: 57A
Vefa-Fatih / İstanbul • Tel: +90 (212) 527 07 18
www.filizkitabevi.com • bilgi@filizkitabevi.com

ÖNSÖZ

Uluslararası ticaretin tarihi içerisinde, Kıta Ablukası (Continental Blockade) kritik bir dönemi temsil eder. Bu olay, ekonomistler, tarihçiler ve politika yapıcılar için zengin bir araştırma alanı sunmaktadır. Ablukanın karmaşıklığı, farklı uluslar, sektörler ve zaman dilimleri üzerinde gözlenen geniş etkiler aracılığıyla kendini göstermektedir. Basit bir ekonomik savaş aracı olmakla kalmayıp, küresel ekonomi ve jeopolitiğin karmaşık dinamiklerini de ortaya koymaktadır.

Bu çalışma, Uluslararası Ticaret Ağının Evrimi'nin özellikle Kıta Ablukası örneği aracılığıyla incelenmesi sonucu elde edilen değerli bilgileri sunmaktadır. Bu, uluslararası ticaret ağlarının nasıl şekillendiği ve bu ağların modern küresel sistemlerin karmaşıklığına nasıl tepki verdiği konusunda önemli bir perspektif sağlar.

Kıta Ablukasının uluslararası ticareti nasıl şekillendirdiğini ve bugün hâlâ nasıl yankılandığını kavramak, geçmişte oluşturulan bilgileri yenilikçi tekniklerle birleştiren entegre ve geleceğe dönük bir yaklaşımın gerekliliğini göstermektedir. Bu metin, bu dinamikleri ve uluslararası ticaret ağlarının sürekli gelişen doğasını anlamak için gereken analitik araçları sunmaktadır.

Bu kapsamlı analiz, uluslararası ticaretin sadece ekonomik bir değişim sistemi olmadığını, bunun yerine ilişkiler, ilkeler ve evrilen yapılarla örülmüş karmaşık bir ağ olduğunu hatırlatmaktadır. Bu çalışma, uluslararası ticaret teorilerinin, uygulamalarının ve düzenlemelerinin sürekli geliştirilmesi ve rafine edilmesi için sağlam bir temel oluştururken, aynı zamanda çağdaş uygulamalar için değerli dersler sunmaktadır.

Bu çalışma, toplam altı yıllık bir dönemde yürütülmüştür. Özellikle tez yazım aşamasında, uzmanlık alanımız olmayan tarih verilerinin toplanması, temizlenmesi ve kullanılabilir bir veri kümesi hâline getirilmesi sürecinde birçok yeni sorunla karşılaştık ve bu sorunların çözümünde birçok yeni teknik kullandık.

Meslektaşlarıma, özellikle de zor zamanlarda bana yardımcı olan ve fikir alışverişinde bulunduğum arkadaşlarıma teşekkür ederim. Onların desteği ve katkıları, bu tezin oluşturulmasında önemli bir rol oynamıştır.

Tez yazım sürecinde çalışmakta olduğum İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ndeki idari süreçlerde yardımlarından dolayı Sibel KAHRAMAN'a ve Gül BÖLÜKBAŞI'na, iktisat tarihi konularında danıştığım Dr. İlker AYKUT'a ve özellikle altı yıl önce tezde kullandığım verilere ilk kez ulaşmamda ve sonrasında birçok konuda yardımcı olan Dr. Ü. Serdar SERDAROĞLU'na teşekkür ederim.

Bu araştırma sürecinde, birçok kişiye minnettarım. Öncelikle, bu çalışmayı ilk olarak düşündüğüm zaman, sadece basit bir araştırma sorusu olduğu anda bile beni cesaretlendiren Doç. Dr. Tomás Rodríguez BARRAQUER'e ve yazım aşamasında her başvurduğumda yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Uğur ÖZDEMİR'e teşekkür ederim.

Özellikle danışmanım Prof. Dr. Gülden ÜLGİN'e özverili rehberliği olmadan bu çalışma mevcut formunda olamazdı. Bilgeliği, sabrı ve öğretileri benim için paha biçilmezdir.

Ayrıca, annem Sevin BOLCAN, halam İnci G. BOLCAN, Gülcan BOLCAN ve özellikle ablam Dr. Aybike E. BOLCAN'a, bu yolculukta bana sürekli destek olan ve inancını hiç kaybetmeyen aileme teşekkür ediyorum. Onların sevgisi, anlayışı ve cesaretlendirmeleri olmadan bu süreç bu kadar anlamlı olmazdı.

Son olarak, uluslararası ticaretin her daim değişen manzarasında bu karmaşık dinamikleri göz önünde bulundurarak ilerleyen politika yapıcılarına, bilim insanlarına ve stratejistlere içgörü kazandırmayı umuyorum. Umarım bu tez, uluslararası ticaretin evrimine dair daha derin bir anlayış kazanmak isteyenler için faydalı bir kaynak olur.

Aytuğ Zekeriya BOLCAN

İSTANBUL, 2023

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
İÇİNDEKİLER.....	V
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	IX
TABLolar LİSTESİ	IX
KISALTMALAR LİSTESİ	XI
ÖZET.....	XIII
ABSTRACT	XIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI İKTİSAT TEORİLERİ

1.1 Eski Ticaret Teorileri.....	5
1.1.1 Teknoloji Farklılığı	6
1.1.2 Üretim Faktörlerinin Farklılığı.....	9
1.1.3 Armington Modeli ve Çekim Denklemleri	17
1.2 Eski-Yeni Ticaret Teorileri.....	20
1.3 Yeni-Yeni Ticaret Teorileri	27
1.3.1 Ampirik Olgular.....	28
1.3.1.1 Kaynakların Sektörler Arasındaki Dağılımı	28
1.3.1.2 Yaygın ve Yoğun Uluslararası Ticaret	30
1.3.1.3 Şirket Performansları	31
1.3.2 Teori.....	32
1.3.3 Melitz Modelinden Geliştirilmiş Teoriler (yahut Modeline Katkılar).....	34

1.3.3.1 The Melitz-Chaney Modeli.....	37
1.3.3.2 Uluslararası Ticaretin Refah üzerindeki Etkisi	39
1.3.3.3 Pareto Dağılımı Dışındaki Dağılımların Kullanımı	41
1.3.4 Uluslararası Ticaret Literaturünde Heterojenlik İle İlgili Yeni Gelişmeler....	43
1.4 Ampirik Çalışmalar	46
1.4.1 Yaygın ve Yoğun Uluslararası Ticaret Marjları.....	47
1.4.2 Çok-Ürünlü Şirketler.....	47
1.4.3 Firma İthalatı.....	49
1.4.4 Ürün Kalitesi.....	50

İKİNCİ BÖLÜM

KITA ABLUKASININ İKTİSADİ YÖNÜ

2.1 Kıta Ablukası.....	53
2.2 Kıta Ablukasının Etkileri.....	56
2.2.1 Birleşik Krallık Üzerindeki Etkisi.....	60
2.2.2 Diğer Ülkeler Üzerinedeki Etkisi.....	65
2.3 Kıta Ablukasının Önemi.....	69
2.4 Ağ Analizi	70
2.4.1 Literatür Taraması.....	73
2.4.2 Merkezilik Yaklaşımı.....	78
2.4.2.1 Derece Merkeziliği	80
2.4.2.2 Arasındalık Merkeziliği	81
2.4.2.3 Yakınlık Merkeziliği.....	81
2.4.2.4 Özvektör Merkeziliği.....	82
2.4.2.5 Merkeziliği Ölçüm Sonuçlarının Değerlendirilmesi	83
2.4.3 Ağ Esnekliği Yaklaşımı	83
2.4.4 Ağ Esnekliğinin Ölçülmesi	86

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ULUSLARARASI TİCARET AĞLARININ ETKİSİ:
KITA ABLUKASI ÖRNEĞİ

3.1 Literatür	91
3.1.1 Etnik Ağlar	92
3.1.2 Üretim Ağları ve Şirketler Arası Ticaret	97
3.1.3 Bilgi Dağılımı	100
3.1.4 Şirketler Arası Ticaret Üzerine Ampirik Çalışmalar	102
3.1.5 Sosyal Ağlar ve Ticaret	105
3.2 Veri	106
3.3 Yöntem	110
3.4 Ampirik Bulgular	112
 SONUÇ	 117
 KAYNAKÇA	 121
 EKLER	 135
Ek.1 Tablolar	135
Ek.2 Şekiller	140

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sekil 2.1: Uluslararası Ticaret Hacimleri 1780-1830 (1820=100)	59
Sekil 2.2: Birleşik Krallık'daki Göreli Fiyatlar, 1780–1830 (1820=100).....	64
Sekil 2.3: Ağ Dayanıklılığı.....	87
Sekil 2.4: Ağ Dayanıklılığı - Devamı.....	88
Şekil 3.1: Gemi Trafığı.....	110

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1: Ablukaların ticaret hacimleri üzerindeki etkisi, 1807–14 (Ablukasız karşı olguya göre ticaretteki yüzde değişim)	60
Tablo 2.2: Ablukanın Fiyatlar Üzerindeki Etkisi, 1807–14.....	68
Tablo 3.1: Toplanan Veriler Hakkında Genel Durum	109
Tablo 3.2: Yeni Pazarların Tüccarın İlişkileriyle Tahmini ve Ablukadan Önceki Şehirler Arasındaki Bağlantıların Sayısının Yeni Pazarlara Girişi Tahmini	113
Tablo 3.3: Tablo3.2'daki Probit Tahmini İçin Marjinal Etkiler	115

KISALTMALAR LİSTESİ

HOV : Heckscher-Ohlin Vanek

k.a. : kısıtı altında

FORMATION OF INTERNATIONAL TRADE NETWORKS EXAMPLE OF CONTINENTAL BLOCKADE

ÖZET

Bu çalışma, Birleşik Krallık'taki tüccarların uluslararası ticaret ağları içinde yeni pazarları nasıl tespit ettiklerine dair mikro verilere dayalı bir analiz sunmaktadır. Lloyd's List gazetesi, ticaret ağının görselleştirilmesi için temel bir kaynak olarak kullanılmıştır. Bu tez, Uluslararası Ticaret, Ağ Analizi ve İktisat Tarihi olmak üzere üç ana literatürü birleştirmektedir. Özellikle, Kıta Ablukası döneminde Birleşik Krallık'ın ticaret ağındaki limanların önemini, ağ analiziyle ilk defa mikro veri kullanarak ortaya koyulmuştur. Dinamik ağlar kullanılarak, uluslararası ticaret ağlarının zaman içindeki evrimi detaylı biçimde analiz edilmiştir. Çalışma, mikro düzeyde elde edilen detaylı verilerin, uluslararası ticaret dinamiklerinin anlaşılmasındaki kritik rolüne vurgu yapmaktadır. Kıta Ablukası'nın doğal deney ortamında, sosyal ağın yeni pazar bulmadaki etkisinin olumlu olduğu saptanmıştır. Bu tez ayrıca, uluslararası ticarete bilgi sorunlarına ilişkin teorileri ve Kıta Ablukası'nın tarihsel gelişimini ele alarak, tüccarların sosyal ağının ticaret kararları üzerindeki etkisini kesikli seçim modeli kullanarak incelemektedir.

Anahtar Kelimeler : Uluslararası Ticaret; Ağ Teorisi; İktisat Tarihi; Kıta Ablukası; Heterojen Firmalar

ABSTRACT

This study provides an analysis based on microdata on how traders in the United Kingdom identify new markets within international trade networks. The Lloyd's List newspaper has been used as a primary source for visualizing the trade network. This thesis integrates three main literatures: International Trade, Network Analysis, and Economic History. Specifically, during the Continental Blockade period, the significance of ports within the UK's trade network has been revealed for the first time using microdata and network analysis. The evolution of international trade networks over time has been analyzed using dynamic networks. The study emphasizes the critical role of detailed micro-level data in understanding the dynamics of international trade. In the

natural experimental environment of the Continental Blockade, the positive impact of the social network in finding new markets has been determined. Furthermore, this thesis examines the theories on information issues in international trade and the historical development of the Continental Blockade, investigating the influence of traders' social networks on their trade decisions through a discrete choice model.

Keywords: International Trade; Networks; Economic History; Continental Blockade; Heterogeneous Firms